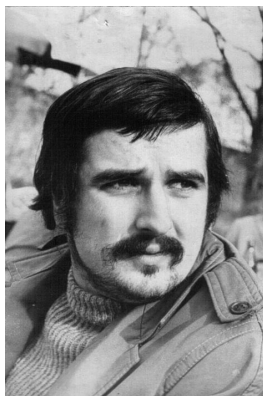


Леон Ковке

# КЛЕПСИДРА

драма



ЛЕОН КОВКЕ је рођен 1949. године у Београду. Крштен у Саборној цркви световним именом Момчило.

Драмски писац и сценариста. Дипломирао је драматургију на Факултету драмских уметности у Београду.

*Ауторска дела:*

Драме: *Виктимолошка прича, Ритуал згуснутог ваздуха.*

Драме за децу – *Подземаљци, Сувер клиња, Коцкица и Црвенкаја.* Све четири изведене у позоришту „Пуж”.

Сценарији – (Дугометражни играни филмови): *Позоришна веза, Шећерна водица, Шмекер, Дебели и мршави, Мајстор и шампиона...*

Десетак краткометражних играних филмова, од којих је онај, *Случај Бољољуба Савковића – ливца* награђен са највише домаћих и светских награда.

О осталих двестотинак радова консултовати биографију архивирану у Удружењу драмских писаца Србије...

Аутор живи и ради у Београду.

Леон КОВКЕ

КЛЕПСИДРА  
драма

ЛИЦА

---

НИНА, стара 36 година  
МАЈКА, стара 59 година  
ОТАЦ, стар 76 година  
ПЕТАР, стар 51 годину  
МИЛОШ, стар 61 годину  
КАТАРИНА, стара 40 година  
ИГОР, стар 55 година  
ОЉА, стара 38 година  
СЕНА, стара 62 године

---

 ПРВИ ЧИН
 

---

*Сцену сачињавају два паралелна простора, две собе сјана, симболично раздвојене различитим нивоима. Нина (НИНА) соба је из над дневне собе – у којој се налазе њени родитељи (МАЈКА, ОТАЦ). Свећлост је на Нини, полако се појачава. Чује се шум кише.*

---

 Сцена 1.
 

---

*Рано јутро. Нина, заворених очију, са руком издигнутом као да хвата капи кише, стоји испред великог огледала (на вратима ормана). На себи нема одећу.*

НИНА: *(Шапаћом)*  
Тело гори, у срцу лед, на пут идем а не знам где...

*Гледа себе у огледалу... Згрожена је изгледом свог тела. Полако приивара врата ормана, икрија... У огледалу се види приказ испицања кише у стољњем амбијенту. Чује очеву и мајчину свађу – непријатни гласови. Смањује се интензитет свећлости.*

---

 Сцена 2.
 

---

*Свећлост је сада на дневној соби, полако се појачава. Радио, јутарње вести. Отац неомичан, с новинама. Мајка, тиха као сенка, сјално нешто брише, пере, приграда се вратима, послушује...*

МАЈКА: Опет се закључала.

ОТАЦ: Требало би преврнути купус у бурету.

МАЈКА: *(Шапаћом)*  
Чујеш ли, опет се закључала.

ОТАЦ: Нека се већ једном убије, па да нам лакне.

МАЈКА: Боже мој, Боже мој, не дај му за право.

ОТАЦ: Богомољко, ја сам увек у праву. Читај новине, глупачо...  
*(Удара прстом по њексту у новинама)*  
Ево, сваки дан има како се нека бескорисна будала, удавила, обесила, пререзала себи вене, попила отров, или умрла из непознатих разлога. Знаш ли зашто се људи у Србији

убијају? Не знаш, наравно да не знаш. Из поноса. Срби су толико сиромашни, да ничег више немају осим поноса! А кад ти само *ѿо* остане, онда, боље се уби. Људи се убијају из поноса, а наша ћерка, ха!, не могу ни да изговорим... Каква ти је ова кафа? Дај ми чашу воде! Фуј, отужно слатка...

МАЈКА: *(Додајући му чашу са водом)*  
Како можеш?

ОТАЦ: Могу.

МАЈКА: Да ли се се уопште сећаш шта је било пре само годину дана?

ОТАЦ: Не.

МАЈКА: Не сећаш се своје ћерке и... зидова?

ОТАЦ: *(Нагло диже ѿон)*  
Хоћеш да се сетим! Јел то хоћеш? Ја сам стругао и кречило крваве зидове њене собе! Исекла госпођица вене због љубави... па ни то није умела људски да уради! Одмах си отрчала на телефон да оном сератору јавиш како се Нина убија због њега. Јебем ли ти мајку, то сте заједно смислиле својим пилећим мозговима! Никада се она неће удати, па макар се убијала још сто пута!

МАЈКА: *(Ушшишава ѓа)*  
Ђути, немој да вичеш. Само вичеш, вичеш.  
*(Насћавља ѓласним шайћом)*  
Нико неће моје дете да убија из дана у дан, као што си ти мене. Душу си ми ишчупао, животињо једна! Проклет нека је сваки дан кад сам те волела, руке ми се осушиле, гадни старче, којима сам те миловала...

ОТАЦ: Колико сам старији од тебе?

МАЈКА: Седамнаест година.

ОТАЦ: Имам седамдесет шест... Погледај се на шта личиш, људи мисле да си ми мајка.

МАЈКА: Удри ти, само ти удри... Оћеш да ме бијеш? Нећеш. Немаш шта више да бијеш, све си уништио. Што ниси руком, то си речима, а за остало се брине болест.

ОТАЦ: Цркни кад ниси ни за шта.

МАЈКА: Ако треба, ја ћу да цркнем! Не дам дете да мрцвариш! Војиславе, упамти, заспаћеш и нећеш се пробудити! Нећеш!

## Сцена 3.

*Симулирано: у соби ћерке; Нина узима сиволицу, маказе, њење се на сиволицу, одсеца гажџан завесе. Полако, намошћавајући гажџан око шаке, изговара прву реч. Све што говори изречено је са равнодушним гласом, као да је већ све у њеном живоју окончано.*

- НИНА: Мама, немој да вичеш ни на себе, ни на тату! Ако ће вам бити боље без мене, онда је боље без мене.  
*(Тек сада њочиње да се облачи прекривајући своје наго тело)*
- МАЈКА: Кажи нешто.
- ОТАЦ: Шта да кажем. Има 36 година а није у стању ни да затрудни...
- МАЈКА: Зар је то важно?
- ОТАЦ: Јесте. Ја сам те узео само зато што си била трудна.
- МАЈКА: Лажеш, могао си све да порекнеш.
- ОТАЦ: Не сери. Док сам се ја отрезнио, ти си већ са мојом мајком куповала венчаницу и колевку...  
*(Наставља да ћути и зуре у новине)*
- МАЈКА: Има ли у тим новинама нешто што ти сматраш да је паметније од тебе?
- ОТАЦ: ... Има. Читуље.
- МАЈКА: *(Уздахне њешико)*  
Ускоро ћеш да нас видиш само у читуљама.
- ОТАЦ: Коју слику хоћеш та ти ставим?
- МАЈКА: Само се ти надај. Гадни старче.
- ОТАЦ: Марш, говно једно! Само још једном кажи “гадни старче” и ишчупаћу ти језик... Јеси ли разумела?
- МАЈКА: То јесам. Не разумем, зашто презиреш своју ћерку?

- ОТАЦ: *(Полако сѝушиѝа и ѝресавиѝа новине)*  
Бојим се да ти то не би схватила. Твој мозак стоји ту где стоји, између ушију, само да не би дувала промаја кроз њих... И поред тога, допуштам ти да питаш шта има да питаш... *(Продере се)*  
Питај!
- МАЈКА: Зашто мислиш да је наша Нина неспособна за живот?  
*(Глас ѝочиње да јој ѝодрхѝава, касније ће се ѝојавиѝи и сузе)*  
Непрекидно је понижаваш и вређаш. Понашаш се према њој као да је инвалид, као да је малоумна. Зар не заслужује да је бар понеки пут погледаш као отац? Кад си последњи пут заплакао због ње? Да, ти не плачеш. Ти само ћутиш, *(Уздахне оѝируђи сузе)*  
за тридесет шест година брака никада ми ниси рекао да ме волиш.
- ОТАЦ: Шта ту има да се воли. Постави питање!
- МАЈКА: Е па има да се воли. Наша Нина добро зна како изгледа брак без љубави.
- ОТАЦ: Питање.
- МАЈКА: Мислиш ли ти... старче, да твоја ћерка има право да буде срећна и да своју срећу чека онолико дуго док не дође?
- ОТАЦ: Свашта. На какве све глупости човек мора да одговара... Још је Лаза Лазаревић, отац модерне српске психијатрије, па и психологије, онај што је на писао “Све ће то народ помлатити”, знао говорити да, када се Српкињама пружи прилика да бирају, дуго бирају, и темељно испробавају мушкарце... А онда, непогрешиво изаберу погрешног човека. Кокошији начин мишљења тих мученица спречава их да виде очигледно: Звер у кревету, звер је и у остатку живота – а тај остатак чини *само* цео живот.

*Нина се ѝрохоѝом смеје.*

- ОТАЦ: Смеј се ти, само се ти смеј...
- НИНА: Знаш шта, теби могу да кажем, страшно сам ружна и бескорисна.
- МАЈКА: *(Наваљује на враѝа)*  
Нина, закаснићеш. Боже, она ће да закасни на посао!

ОТАЦ: Нигде она неће закаснити, као ни ти...  
(Загледа се у жену)  
Како си ружна.

*Симулијано: Нина сваку сџвар у својој соби сџавља на своје месџо. Све доводи у неки замисљени ред.*

ОТАЦ: (Довикује ћерки)  
И ти си! Никада се нећеш удати! Почни да живиш са тим, док није касно! Ако ти неко направи дете, у шта не верујем... ја нећу питати чије је... Пробај, можда ће успети!

НИНА: Не верујем, и кад би све било нормално.

ОТАЦ: Ти живиш у нормалној породици!

#### Сцена 4.

*Нина, љолубучена лаѓано улази у дневну собу. Оџац се окреће од ње, као да му се ѓади.*

НИНА: Нормалној? Каква је то нормална породица у којој ме рођени отац, свако јутро, посматра као говно... Тај твој кисели израз показује такву количину гађења да је то, страшно... Добро, ја сам говно... онда говно треба и да нестане.

ОТАЦ: Ти ниси способна ни за то...

МАЈКА: Шта причате? Бог вас слуша!

ОТАЦ: Не сери. Какав бог, будало једна. Родила си неспособно биће, као и ти. Погледај се, давно би испарила ко, ах!  
(Одмахује руком)  
да ти нисам ја...

МАЈКА: Сине, молим те немој да га слушаш. Спреми се, закаснићеш.

*Нина се враћа у своју собу и, док оџац садисџички чииа криминалну хронику, љолако се сџрема – облачи, чеиља, узме кармин, одусџане од мазања усана...*

ОТАЦ: Слушајте ово  
(Чииа из новина)  
“Убила бабу па је раскомадала”... Дана 19 фебруара, на богојављење, десио страшан злочин у насељу Браћа Јер-



ковић. У своме стану, пензионерка Мркачевић Добрила, легла је као и свако вече зззива и здрава у своју постелу, али није дочекала јутро. Те ноћи, њена унука, Мркачевић Звездана, вративши са зззура пијана и дрогирана, дочекана речима старице: “Дрогирано и руззно копиле не трескај вратима”, дограбила је месарски ноззз и са 67 убода прекинула старици зззивот. Сутрадан, када се отрезнила и видеда шта је починила, донела је из подрума секиру и две велике емајлиране канте за маст. У кади, уз помоћ секире и нозза, распарчала је своју баку Добрилу и слозззила је у поменуте канте. Канте је намеравала касније да однесе уз помоћ своје другарице. Истог дана је отишла код другарице, али није стигла одмах да јој каззе за канте. Њих две су се најпре напиле, а онда су отишле на зззур у стан треће особе, где су остале седам дана. Када су коначно дошле у баба Добрилин стан, ту су их већ чекали органи гоњења. Комшије су пријавиле смрад па су санитарни органи насилно ушли у стан. Звездана Мркачевић је изјавила да се ничега не сећа, да је мајка давно напустила јер је *незззељено* дете, да је нико не воли јер је *мала и руззна* и да је баба Добрила кињила и стално јој говорила како никада неће моћи да се уда јер је *мала и руззна*...

*Нина улази у собу и последње реченице шексиа из новина оијираиши иуиуим и безвољним иољедом.*

НИНА: Ајде, реци, ја сам то нежељено дете о коме пишу новине.

МАЈКА: Није тачно! Ми смо те волели, желели!

НИНА: Пустите њега да каже... Мама, нас две смо промашај за њега.

ОТАЦ: Понекад ме изненадиш својом проницљивошћу.

НИНА: *(Мајци)*  
Шта сам ти рекла.

МАЈКА: Лаже, све лаже!

*Нина иривлачи сѝолицу насѝрам оца, ослања се рукама о њен наслон.*

НИНА: Тата, шта мислиш, да ли би било у реду ако бих постала уседелица и бринула о теби? А? Било би ти лепо, а и мени...

ОТАЦ: Како знаш да ћемо ти и ја да надживимо ову вештицу?... Да, било би лепо... да повраћаш.

НИНА: Ма зезам се. Колико је сати?

МАЈКА: Осам и петнаест.

*То̄ ѿрена чује се звоно на вра̄тима... Три ѿӯта – дӯгачко. О̄тац се задубљује у новине. Мајка ѿес̄иом ѿос̄тавља ѿӣтање: Ко је?*

НИНА: Не знам.

*Звоно се ѿоново о̄лашава, дӯго и ӯорно.*

ОТАЦ: Хоће ли неко да отвори та врата!

*Мајка одлази. После извесно̄ времена се враћа, ѿӯти и чека да ѿос̄и уђе.*

### Сцена 5.

*У ѿрос̄иорију улази Пе̄тар – с̄тар око 45 ѿодина; ѿун је себе и своје мужевности. Одмах ѿрилази Оцу и ѿружа му руку уз извеш̄ачени осмех.*

ПЕТАР: Добар дан чика Војиславе.

*О̄тац ѿолако с̄уӣта новине, једва ѿрихва̄та ѿружену руку, ѿӯти. Нина ѿочиње да се ѿонаша нервозно и несигурно, набусӣим ѿӣтањима ѿокушава да с̄твори ѿривид сӣурности.*

НИНА: *(Као да је наједном заболела ѿлава)*  
Петре, зашто си дошао?

ПЕТАР: Није ти добро?  
*(пӯтање)*  
... Свратио сам да ти пожелим добро јутро и да те повезем на посао.

НИНА: Где си био ноћас?

ПЕТАР: Опет почињеш.

*Дӯго ѿӯтање... Мајка ѿоказује Оцу ѿес̄иовима да изађе из ѿрос̄иорије. О̄тац ус̄таје, намерно обара шољуцу за кафу, ѿсује, али ӣпак излази.*

## Сцена 6.

*Нина и Пејтар осћају сами. Пејтар покушава да пољуби Нину. Нина најпре загнури главу у његову одећу, а затим га гура од себе. И даље пошћуно безвољним гласом наставља разговор.*

НИНА: Бежи, смрдиш на курвање.

ПЕТАР: Кафана и киша. Цео смрдим.

НИНА: Имаш нешто да ми кажеш?

ПЕТАР: Имам...

*Затим пејтар мобилни телефон у Пејтровом џеџу. Он га вади... шећа, намештајући се у бољи положај за разговор... Док Пејтар води свој разговор, Нина, пошћуно резигнирана, покушава да једе. Узима залагај кифле, дуго је жваће, а онда, не могавши да је прогута, вади сажвакано из усћа и ставља на танаџирић, ошћије мало из шоље, џажљиво брише марамицом усне, џрстије, обод шоље.*

ПЕТАР: Ништа те не чујем... Сад је боље... Не. Да... Нема везе. То су две фигуре. Пази овако, једна је из педесетих, права француска лутка са сисама и гузовима, да ББ. А друга... Да, има рупу. Може зец да протрчи кроз њу. Кад ти кажем, одлична је за тај излог. Видећеш кад донесем. За пола сата... ма сигурно. Ту, на једном месту, не знаш човека. Немој сада да ме јебеш! Четри стотине марака, ја сам дао! Боли ме дупе, даћеш паре кад примиш... Нећу ништа да знам... Ма дај, ти све знаш... за пола сата, кад ти кажем за пола сата, онда је то за пола сата. Не могу! Овде сам са пословним партнером и не могу. Јесте. Само ти измишљај... Ништа те не чујем. Прекидај, ово кошта више од целог посла! Здраво!

*Искључује мобилни, обраћа се Нини.*

ПЕТАР: Страшно, као да су рођени са мобилним телефоном. Знаш Коју, прави бутик у “стакленцу” па су му потребне лутке...

НИНА: А ја сам ти пословни партнер?

ПЕТАР: Е, па знаш да ми је непријатно да кажем где сам, у седам ујутро, посебно сад, кад сам са тобом...

НИНА: Како ти умеш да се просераваш. Ко ти је та?

ПЕТАР: Немој то да ми радиш, стално ме провераваш.

НИНА: Или ја, или здраво.

- ПЕТАР: Шта сад хоћеш, да се свађамо? Спреми се да те одвезем на посао.
- НИНА: Хоћу да знам ко је она.
- ПЕТАР: Зашто мораш све да знаш? Она и ја смо стари другари и ја јој помажем, то је нормално...
- НИНА: Колико има сати?
- ПЕТАР: Не знам.
- НИНА: *(Помирљиво)*  
Ништа ти, осим себе, не знаш, чак се и не трудиш ме разумеш. Ја сам само празан простор испред тебе.
- ПЕТАР: Ако баш инсистираш, јеси.
- НИНА: Од када то?
- ПЕТАР: Знаш ти добро, немој да те подсећам.
- НИНА: Подсети ме.
- ПЕТАР: Зашто си с бацила испред мојих кола?
- НИНА: Тако, да се убијем. Кад год те видим са оном пасуљаром, увек ми дође да се убијем.
- ПЕТАР: Ти стварно не знаш шта причаш. Александра је моја добра пријатељица, другар, и не можеш тако да говориш о њој.
- НИНА: Видиш да могу. Ја нећу да ти будем другар. Мене, молим те, немој да претвараш у свога другара, ако то друге пристају, то је њихова ствар.
- ПЕТАР: ... Мислим да би било добро да се једно време не виђамо.
- НИНА: Па ми се већ не виђамо. И сад гледаш кроз мене као да ме нема... Зар сам толико безначајна, а? Кажи, јеси ли из сажалења са мном?
- ПЕТАР: Нина, твоја питања ме страшно замарају. Непрекидно се понављају и увек су иста.
- НИНА: И ја сам увек иста, обична и досадна.
- ПЕТАР: *(Осмехнувши се)*  
Стварно си досадна.

*Петар нагло привлачи Нину утискујући јој љубац у усне. Она га не сиречава, љубичуно равнодушна, љубича га да се бакће са њом као са кривеном лућком. Нагло је журне од себе.*

- ПЕТАР: Ко не уме да користи живот, и није за њега. Хајде, спреми се, возим те на посао.
- НИНА: Не идем право тамо... Најпре морам да свратим до куће Милоша Берчека. Шта ме гледаш? Добила сам задатак од мога директора да преузmem пакет од његове жене и да му га донесем на посао.
- ПЕТАР: Какав пакет?
- НИНА: Немам појма, доњи веш, пешкири, кошуље, чаршави...
- ПЕТАР: Интимне ствари?
- НИНА: Да.
- ПЕТАР: И ти мени нешто пребацујеш? *Директор Милош*, ко би рекао?
- НИНА: Немој да ме засмејаваш, знаш ти добро због чега ја изигравам курира.
- ПЕТАР: Курвињска посла. Колико дуго Милош не иде кући и спава у кабинету?
- НИНА: Пета недеља.
- ПЕТАР: Жена му је опет са оним његовим замеником, а?
- НИНА: Да, мислим да је са њим.
- ПЕТАР: Ето! И жени се онда.

*Мобилни телефон у Пејировом џеју њишии. Пејар га брзо вади...*

- ПЕТАР: Ја сам! Шта је било? Рекао сам ти, долазим! Одмах долазим! Немој да ме јебеш! Здраво!... Нина душо, види, ја имам само толико времена да те одбацам до Милошеве куће, ти после узми такси...
- НИНА: Нема потребе, само ти иди.
- ПЕТАР: Хајде, сад те возим до пакета, а сутра ћу рано да ти се јавим телефоном.
- НИНА: Само данас можеш да ми се јавиш. Или данас, или никада.
- ПЕТАР: Молим те, немој да компликујеш, узми торбу и идемо.
- НИНА: Ако ти се жури, иди. Не знам ко те је звао да дођеш јутрос.

ПЕТАР: Твоја стара, мислила је...  
 НИНА: Ништа она није мислила. Да је мислила, не би тебе звала. Опет ти је рекла како хоћу да се скењам? Па ја сам већ скењана.

*Петар гробо хваћа Нину за руку, узима њену торбу и манџил, извлачи је из собе. Она се оћире, али ићак излази са њим.*

ПЕТАР: Не лупај! Хајде, возим те до Берчека виле.  
 НИНА: Пуст ми руку... Могу ја и сама.  
 ПЕТАР: Зашто ми јебеш дан? Јел ти схваташ да ја морам да идем?...  
 НИНА: Иди бре где хоћеш...

*Обоје излазе са сцене... После минут оћварају се враћа. Провирује Мајка. Мало заћим, улази Оћац, седа на своју столицу и шири новине – ћући. Мајка загледа Нинин ћањирећ са храном, узима ћа, окреће лећа Оцу и креће ка ћросценијуму.*

МАЈКА: Ништа није јела...

*Полако иде, узима комад сажвакане кифле из ћањирећа и ћочине да ћа једе. Из дубине се чује сам шум истищања кише.*

## ДРУГИ ЧИН

*У кући Милоша и Каћарине Берчек. Граћански салон. У ћрочељу стола седе Ићор Цвейковић; на себи има само ћењоар – ћоле, укрићене ноће немарно ћрекривене крајевима ћењоара; ћуши замишљен. Ићор је ћримерак добро очуваноћ, кошћуњавоћ, ћедесећоћодишњећ мужјака са ћраћовима развраща на лицу. Улази Каћарина Берчек, расна, ћућена црнка; 40 ћодина. На себи има само свилену кућну хаљину са крзнасћим оковраћинком; хаљина је немарно ћревезана у сћруку, ићако да јој се ћриходу ноће виде ћоћово до ћрејона. Удара ћуфнасћим ћаћучицама ћо ћоду. У рукама држи ћослужавник са есћресо кафеом, шољицама, чашама и бокал са ћусом.*

КАТАРИНА: Јесам ли ти рекла да неће доћи. Он већ недељама не спава у кући.

ИГОР: Знам, увек ми каже: Игоре, мислим да ћу и данас остати до јутра, пуно је посла око тог Црњанског. А ја све мислим да је то неко његово лукавство, не би ли нас изненадио.

КАТАРИНА: *(Насмеје се)*

Милош и лукавство? Немој да ме засмејаваш. Он сасвим добро зна ко му јебе жену, и нема намеру да мрдне прстом. Чег се ти плашиш?

ИГОР: Гуши ме меница коју сам му потписао. Како не можеш да је нађеш.

КАТАРИНА: Увек је уз њега...

*(Мазно)*

А ја бих волела да сам увек уз тебе, знаш.

*(Седа му у крило, завлачи руке у недра, љуби га)*

ИГОР: Молим те, Катарина, немој сад. Не могу да мислим на Милоша, на сто хиљада марака дуга и, и да ми ту сад водимо... Ипак смо Милош и ја више од двадесет година пријатељи.

КАТАРИНА: О, како је пријатељство занат стари, најстарији на свету.

*(Гуши га пољубицима)*

ИГОР: Један је још старији.

*(Ушићине је)*

КАТАРИНА: Животињо једна, хоћеш да ти га одгризем.

ИГОР: Пустите ми уво! Е сад ћеш да видиш...

*У захукћалој борби измењују нежностии, ударце, слајике и ѓорке речи, кују план како да се ослободе Милоша. Леди Магбейи на делу... Катарина држи зубима ујорно Игора за уво...*

КАТАРИНА: *(Кроз зубе)*

Не вуци, откинућу ти уво.

ИГОР: Ма, пусти ме, шта ти је?

КАТАРИНА: *(И даље га држи зубима за уво)*

Хоћу да ти улијем у мозак, кроз ово уво... морамо да га убијемо.

*Катарина пушића уво. Игор га оишјава.*

ИГОР: Не разумем, шта, шта си рекла?

КАТАРИНА: Кажем, морамо да га убијемо... Ти мораш да га убијеш.

ИГОР: Не. Одмах ће знати да сам ја.

КАТАРИНА: Неће. Нико не зна, осим мене и Милоша да си му дужан 100.000 марака. Само бих ја могла да те уцењујем.

- ИГОР: Знао сам, хоћеш да ме кастрираш.
- КАТАРИНА: *(Мазно)*  
Куцо, ми се волимо.
- ИГОР: Како се волимо, кад хоћеш да ме уцењујеш?
- КАТАРИНА: Погрешно си разумео.
- ИГОР: Ха, добро сам ја разумео. Ти би ме целога живота тиме држала за муда.
- КАТАРИНА: Па ја те и сад држим.
- ИГОР: Да, али не можеш да ме уцењујеш! Зар ти мислиш да бих ја био исти мушкарац? Веруј ми, не би ми се дизао на тебе ако ми се не диже и на друге жене. Само слободан мужјак је мужјак!
- КАТАРИНА: *(Хладно)*  
Игоре, теби није добро?
- ИГОР: Не, добро ми је, само ја, изгледа не схватам такве шале.
- КАТАРИНА: Ја се уопште нисам шалила. Морамо да га убијемо, Игоре. Ти, ја, заједно, било како.
- ИГОР: Како можеш тако хладно да причаш о, свим тим стварима?
- КАТАРИНА: Не сери. Шта је са оним твојим *професионалцем*?
- ИГОР: Две недеље не можемо да се ускладимо... има ту нечег, смрди на намештаљку.
- КАТАРИНА: Ништа те не разумем. Шта смрди? Каква намештаљка?
- ИГОР: Као, тај што треба да обави посао, је на Кипру, враћа се у недељу, а пет хиљада марака треба да положим као гаранцију за посао.
- КАТАРИНА: Немој да измишљаш. Игоре, све си измислио. Зашто одлажеш кад знаш да морамо да га убијемо.
- ИГОР: Нисам измислио! Траже 5000 марака унапред.
- КАТАРИНА: Игоре... гледај му очи. Пољуби ме... Волиш ли ти мене?
- Игор је грли, љуби и мрмља нешто као:*
- ИГОР: Ммм... Па знаш да те волим...



КАТАРИНА: *(Одзурнувши за нагло)*

Онда немој да ме лажеш! Тачно знам, ако ти дам тих 5000 марака да ћеш да их прокоцкаш за једну ноћ. А онда ћеш да ме убеђујеш како су те испалили и као је тај професионални ликвидатор уствари био балетан или полицајац у цивилу, и да си морао да се претвараш како си се шалио, или се ничега не сећаш! Чак и да успе то са најмљеним убицом, уцењиваће нас целог живота. Лажеш ме Игоре!

ИГОР: *(Увређено)*

Значи, ја лажем.

КАТАРИНА: Лажеш, наравно да лажеш... Шта ја ту могу, волим битанге као што си ти, једино се на вас палим, таква ми ваља судбина... Ево, даћу ти тих 5000 марака... Али, само да знаш, Милош највероватније сутра, ако не и данас, намерава да твоју меницу преда утеривачима дугова. А шта ће они да ти раде, могу да замислим... Сад ћу да ти донесем паре...

*Катарина, пре нешто ишло крене, хваћа Игора између ногу.*

КАТАРИНА: Ти баш имаш муда.

ИГОР: Чекај, како знаш да ће Милош да ме преда, тим, утеривачима?

КАТАРИНА: Срела сам једног од њих. Крцу, знаш га, седи стално у "Трзавцу".

ИГОР: Онај?

*(Показује рукама каква широка рамена има Крца)*

КАТАРИНА: Да, тај. Знаш шта ми је рекао? "Еј, мала, ако нисам могао тебе, изгледа да ћу да нагузим оног твог јебача." Каже да га је Милош питао нешто у вези са тобом.

ИГОР: Ти си луда! И то ми тек сад кажеш!

*Катарина почине да се смеје, све јаче и јаче... Игор је гледа, не разуме смех.*

ИГОР: Теби је то смешно?

КАТАРИНА: Наравно да ми је смешно, баш бих волела да видим како би ти Крца...

*(Нагло се уозбиљи)*

Шалим се. Случајно сам упала у везу када је Милош телефонирао и распитивао се код свог адвоката о утеривању дугова...

ИГОР: Молим те, немој више такве шале да правиш са мном, знаш да ја све схватам озбиљно.

КАТАРИНА: Мили мој, љубави моја... мораћеш сам да га убијеш, или ћу ја то да урадим...

*Игор почине нервозно да шетља, засијане као да ће нешто рећи, а онда ојетљиво шетља.*

ИГОР: Како? Шта да радим? Да га удавим, да га отрујем? Нож не долази у обзир. Знаш како се гнушам крви? Ја не могу то да урадим!

КАТАРИНА: Можеш. Као што си угушио оца јастуком да би могао да продаш кућу.

ИГОР: То није истина. Ништа ти не знаш!

КАТАРИНА: ... Причаш у сну Игоре...

ИГОР: То није истина, то је сан!

КАТАРИНА: Сан који се понавља скоро сваке ноћи. Ко зна која те је све слушала?

ИГОР: Ни једна, само ти, само ти.

КАТАРИНА: Признај, удавио си га да би могао да вратиш коцкарске дугове.

ИГОР: Није баш тако једноставно. Када сам имао 14 година, мој отац је јастуком угушио моју мајку, и то је прошло као гушење у тешком астматичном нападу. Моја мајка је била астматичар од детињства. Њена једина несрећа је била што је била јединица пребогатих родитеља. Четири велике куће, два стана и локал у балканској – златара. Поред тога остало је и гомила акција Суецког канала, рудника Трепча, и нешто долара и злата у швајцарској банци... Све је то спиздио мој отац. Живели смо тридесет година заједно а да Он није знао да сам га гледао како ми убија мајку. Само је платио дуг. И што ми је најважније, умро је а да да није знао зашто умире... нисам му рекао да сам га гледао како гуши Оливеру – тако се звала моја мајка... За дуг си у праву. Позајмио сам

од неких криминалаца паре које нисам могао да вратим, и то би било то... Сад ме заиста држиш у шаци.

*У међувремену, Катари́на му је пришла и нежно га пригрлила. Смиривала га је ђољуицима и миловањем.*

КАТАРИНА: *(Умирујућим гласом)*

Шшш... Смири се. Ништа ми ниси испричао што већ нисам знала. Не бој се своје Катарине, ни она није цвеће... Не тако давно... Шта мислиш, зашто сам се удала за кешавог, маторог и малокурог Милоша? Због његове памети или доброте? Не. Улетела сам у тај брак кад сам била прва пичка Београда. Чак си ме и ти безуспешно стартовао. Само сам мислила на паре и курац. Веровала сам, цео свет је мој. Клечали су, давали паре и обећања. Паре сам морала дајем брату наркоману и мајци алкохоличарки. И сама сам почела да дувам и шмрчем. Од обећања није било ништа, а давали су ми реч и председници и генерали и власници коцкарница и банака. Умало нисам развела онога што га сада траже за Хаг... А онда је, мој лепи Брат, нађен у контејнеру. Кажу, умро је од превелике дозе хероина у некој новокопонованој вили. Власница се усрала за каријеру, па га је бацила на ђубре – не она, неки који су се ту шлихтали... То ме је потпуно растрезнило. Престала сам да пијем, дувам и шмрчем и била сам страшно нервозна. Елита је мало зазирала од мене, поготово кад се сазнало да ми је и кеварикнула – убила се алкохолом због сина... На мене налети онај сом од Милоша. Видим, добар човек. Мало сам га лагала да је добар љубавник, а памет сам му признавала. Спасео ме је. Ал шта ћеш, ја сам незахвална кучка и брзо ме прошла та слабост према доброти. Поготово што нисмо могли да имамо деце. А можда је и боље што них нисмо имали, ко зна шта би од њих испало од овакве мајке... Шта је, напалио си се од ове приче? Е мој Игоре, хоћемо ли ми да убијемо Милоша, или нећемо?

ИГОР: ... Како?

КАТАРИНА: Једном ми је Милош причао како су старе и ретке књиге савршено заштићене и од провале и од пожара. Чак ме је водио да видим то у Народној библиотеци. Од тада имам идеју за свршено убиство. Шта ако би се Милош нашао у депоу у тренутку кад се укључи аларм? А?

ИГОР: Угушио би се за два – три минута. Истовремено се укључује хемијско средство које одузима кисеоник из ваздуха – да се ватра не би распламсала, и сува пена која гаси постојећи пламен.

КАТАРИНА: Схваташ шта хоћу да кажем? Све би изгледало као случајна несрећа. Само неко мора да га довуче живог до депоа...

ИГОР: Како је то једноставно.

КАТАРИНА: А, како је Каја паметна?

ИГОР: И како сама Библија каже – “све је до времена и прилике”. Очистићемо тај Библијски свињац.

КАТАРИНА: Немој да ме збуњујеш Библијом. Ноћас је и тренутак и прилика, Милош ће остати сам у кабинету. Ти само треба да се притајиш до...

ИГОР: Најбоље је негде око 3 – 4 сата, пред зору. Тад чувари спавају. Било би добро добро да и Милош мало чвршће спава.

КАТАРИНА: То је мој део посла.

ИГОР: Нећеш ваљда да?

КАТАРИНА: Ти си потпуно блесав. Па ја са њим то не радим већ више од десет година. Однећу му увече питу од вишања, обожава је. Пуно вишања и шећера и мало прашка за спавање, и ти нећеш морати бог зна шта да урадиш. Пази! Немој да заборавиш да понесеш са собом остатке пите...

*Зачује се звоно на вратицима, дуго и њродорно. Обоје се ширгну, као ухваћени на делу. Она му показује да се склони.*

ИГОР: Стидиш ме се, а?

КАТАРИНА: Како си погодио? Кретену, то мора да је она мала из библиотеке, Нина – Ангелина, твоја службеница.

ИГОР: Шта ће она овде?

КАТАРИНА: Послао је Милош, да му донесе пакет са чистим рубљем и неке ситнице.

ИГОР: То сам могао и ја.

КАТАРИНА: Будало.

*(Из милошџе ѓа удара џо ѓлави)*

Бежи – видеће те.

*Игор се склања у друѓу џросџорију. Кайарина џроверава џољедом џросџорију, сџеже кућну хаљину, одлази, џушџа Нину да уђе. Чују се неразумљиви џоздрави, заџварање враџа... Нина бојажљиво улази.*

## Сцена 2.

КАТАРИНА: Уђите, слободно. Ја се извињавам због нереда и непроветрене куће, али за мене је мало рано.

НИНА: *(Сџиска џорбу уз себе, неџријажно се осећа)*

Не, није важно, понашајте се као да ме нема, ја ћу брзо да изађем. Само ми реците, колико има сати.

КАТАРИНА: За пет минута осам. Молим вас, седите, нећу вас пустити док не попијете еспресо и ѓус...

*Кайарина сџа кафу у џразну шољицу у ѓус у чащу. Наџадна џишџина исџрекидана звецкањем. Нина седи на ивици сџолице, има џроблем, не зна ѓде да одложи џорбу – на крају је осџавља у крилу. Кайарина се џрави као да не џрџмеђује Нинину нелађоду, сџид и смеџеносџ.*

КАТАРИНА: Нажалост, еспресо је млак, али зато је ѓус таман... Реците ми, шта је тачно Милош поручио?

НИНА: Не знам. Ја сам само замољена да донесем некакав пакет...

КАТАРИНА: Зар вам Милош ништа више није рекао?

НИНА: Не, ми не говоримо, мислим ретко разговарамо, углавном око посла. Ништа интимније...  
*(Посџиђена својих џоследњих речи, обара ѓлаву)*

КАТАРИНА: А како се слажете са Игором? Он је ваш непосредни шеф.

НИНА: Па тако, обично – здраво, здраво и, шта ја знам – ништа посебно...

КАТАРИНА: А да ли вам некад купи неки цвет или чоколаду?

НИНА: Не, никада. Углавном ме не примеђује.

КАТАРИНА: А, мораћу да му кажем да буде пажљивији.

НИНА: Мислим, ако не кренем сад, мислим да ћу да закасим. Ја никада не касним.

КАТАРИНА: *(Шерейски)*

Зар ни на састанак са дечком?

НИНА: Не. Обично он касни. Али вас молим да ме више не питате тако нешто, то је врло интимна ствар.

КАТАРИНА: Извињавам се... Па ви ни гутљај нисте узели. Хајде, пробајте мој еспресо, ја правим најбољи еспресо у граду, тако кажу.

*Нина лизне кафу, брише усне марамicom, оиџије ѓуџљај ђуса, оиџи брише усне.*

КАТАРИНА: А, шта кажете, каква је?

НИНА: *(Искашљавајући се)*

Добра је...

*(Хладним ѓласом)*

Не бих желела да будем непријатна. Само ја, знате, бринем да не закасим.

КАТАРИНА: Нећете. Данас имате право да пола сата касније дођете на посао, јер ви сте и овде на послу – однећете своме директору пакет... Игоре! Молим те донеси тај пакет из купатила!

*Нина нађло усџаје са сџолице и не зна ѓде џре да џођледа.*

КАТАРИНА: *(Уживајући у Нининим мукама)*

Ви наравно знате да, ја и господин Игор... мислим то сви знају у Библиотеци, па вероватно и ви... Игоре! Девојка жури!

### Сцена 3.

*Улази Игор уносећи џакеџ умоџан у бели џак џаџир – омоџан врџцом.*

ИГОР: *(Наџадно ѓубазан)*

Добар дан госпођице Нина, како смо данас?

НИНА: Добро јутро. Хвала на питању, добро.

ИГОР: Ево, предајем вам овај пакет за нашег драгог директора Милоша...

*Предавање џакеџа џреџсџавља за Нину џраво мучење. Несџреџна је, додирују је Иђорове руке, џакеџ исџада, обоје се сађињу, додирују се ѓлавама. Иђору се расџвори ођрџач – он ѓа брзо скуџља везујући ѓа у џојасу.*

ИГОР: Извињавам се... Да сте још мало сачекали, могао сам вас ја повести колима.

НИНА: *(Сва смејена)*  
Довиђења, довиђења. Извинте, извинте молим вас...

КАТАРИНА: Довиђења девојко.

ИГОР: Довиђења, узмите такси. Како ће те са тим пакетом у трамвај?

*Игор одлази за Нином, зајивара враћа, враћа се на сцену.*

ИГОР: Како би овој девојци био потребан добар курац, пардон, љубавник.

КАТАРИНА: Да ниси ти тај?

ИГОР: Па, ако ти тако кажеш...

КАТАРИНА: То јој не бих пожелела.

ИГОР: Зашто?

КАТАРИНА: Љубавник нема ничег у себи, осим понашања. Ни срца, ни мозга.

ИГОР: Једи говна. Хоћеш да кажеш како ја само курцем мислим?

КАТАРИНА: Куцо, ти се љутиш?

ИГОР: Наравно да се љутим. Малочас си са оном причом о утеривању дуга учинила да се осећам као говно. А сад ми пребацујеш за то што сам рекао. У свакој вези мора да постоји и мало слободе, наравно то домаћице не разумеју.

КАТАРИНА: Куцо! Ја сам створена за савршену домаћицу! Али то никада нећу постати... Види, сад ће Каја теби да покаже малу кецељицу...

*Катарина, њолако раскопчава кућну хаљину, ојивара је и зајивара изазивајући Игора. Овај иде за њом. Катарина цичи и бежи...*

ИГОР: Хоћеш, хоћеш...

КАТАРИНА: Нећу, нећу! Нећу да будем мала домаћица!

ИГОР: Хоћеш, хоћеш!

*Уз цыку и врыску завршавају на њоду.*

---

 ТРЕЋИ ЧИН
 

---

*Народна библиотјека; Просјорија са леђајима. Висока и широка просјорија са три стола пренајриана књиђама, фасциклама, писаћим машинама (комјутерима). На зидовима високе полице (6 метара) са покретним лесивицама; уметничке слике – портрети значајних писаца – чији су леђаји, као и велика, уљана репродукција: Мунк – “Крик”. Високи прозор са тешком тлишаном завесом гледа на храм Светиоџ Саве. На посебној полици сјааклена куђла јуна воде по којој тливају одсечене главе цветиа перунике (или хортензије). У једном углу, испод прозора, чејендл просед, сто и столице, очигледно део леђаја; као и перзијанер.*

---

 Сцена 1.
 

---

*Нина је високо на покретним степенницама, загледа књиђе на полицама – празна места. Са собом је доукла телефон. Ујорно бира бројеве и инсистира...*

НИНА: Господине Христићу, још 1980, у мају месецу, из легата Милоша Црњанског позајмили сте оригиналан рукопис драме “Маска”, за потребе студената академије... Јесте, знам да је тада умро наш председник... разумем ја, али разумите и ви мене... ја данас морам да средим све за шта сам задужена... одлазим? Не, не одлазим, али нешто слично. Једноставно не желим да после мене остане неки проблем... Ако је икако могуће, молим вас, донесите га данас... можете било кад... Довиђења, хвала вам...

*Истовремено, сасвим тихо, ушао је у просјорију Милош Берчек; блађо пођурени шесдесећођођишњак са уредно пошкресаном брадицом, ћелав, сејна и забринућа израза лица.*

НИНА: (Заклањајући руком очи од светлосћии прозора)  
Јесте ли то ви господине Милоше?

МИЛОШ: Дobar дан Нина, зар баш увек морате ви први да дођете на посао?

НИНА: Не, тако се потрефило.

МИЛОШ: Знам ја да ове ваше, Оља и Ксенија, никада не дођу на време.

НИНА: Не, није, само понекад касне.



- МИЛОШ: Ако тако наставе, бојим се да ће једног дана саме себе да сретну на вратима.
- НИНА: Како то мислите, баш вас не разумем.
- МИЛОШ: Па ето, све касније долазе на посао, а све раније одлазе; долазак и одлазак се неумитно приближавају један другом.
- НИНА: *(Силазећи)*  
Ви се опет шалите... Колико је сати?
- МИЛОШ: 8,15... Гледам вас како силазите низ те степенице, делујете ми потпуно бестелесно.
- НИНА: *(Труди се да одговор изгледа као шала)*  
О, да, сви пролазе брзо поред мене, нико да ме дирне. Чини ми се да тело које носим није ништа, заиста ништа. Понеки пут ме обузме осећај невидљивости, неприметности... непозната сам свима, и сви као да гледају кроз мене... а и неудата сам, и само сам део гомиле која протиче улицом...
- МИЛОШ: *(Прилази сџакленој куџли са цвећовима, један њоџура њрсџом)*  
А ово, признајте, ко вам је купио ово цвеће? Младић?
- НИНА: Сама себи сам их купила, посекла сам им главе и пустила их да пливају по води...
- МИЛОШ: Не знам зашто, али некако ме подсећају на мушке главе.
- НИНА: И мене. Али, зар вас ова жута не подсећа и на једну женску?
- МИЛОШ: Мене не... Желите нешто да ми кажете?
- НИНА: Причам свашта.
- МИЛОШ: Сви причају... Катарина и ја смо давно, од првог дана нашег брака, знали да има нечег трулог у нашем односу. Нисам знао да ће то бити баш тако, знате и сами како...
- НИНА: Шта сам сад урадила? Извинте, ја уопште нисам мислила на вас и вашу... Ово о женској глави се односи на мене. Ја сам та, а не ваша жена.
- МИЛОШ: Тајм – аут, може?  
*(Нина климне главом)*  
Ево, рећи ћу нешто што је налик трабуњању. Увек, када треба нешто да објасним, а тиче се личних осећања, делује некако компликовано. Знате, живот чини 90% бесмислица и 10% чињеница. Када се тај однос обрне, а није у питању машта, онда се ради о ненормалним особама: Нифоманкама,

швалерима, лоповима, убицама и самоубицама. Свака страст се труди да све из живота претвори у чињенице те страсти... све док страст не сагори у том нагомиланом простору. Једноставније речено, сви смо ми робови свога карактера... Тако је и са односима у мојој кући. Катарина и... Игор; ви знате за Игора?... Наравно да знате, сви знају. То је управо оно о чему сам онако компликовано говорио, јесте, и сад... а, да, мој пакет. Не видим пакет?

- НИНА: Ево, ту је, испод мога стола...  
(Вади њакет и приноси га Милошу)
- МИЛОШ: (Још увек не преузима њакет)  
Да ли се стидите што ми доносите чист веш, и односите прљав?
- НИНА: (Још увек држи њакет)  
Не, само ми је понеки пут непријатно... знате, ја баш нисам особа која воли да завирује кроз туђе прозоре, чак ни кроз свој...
- МИЛОШ: (Преузима њакет)  
Знам. Зато сам вас и изабрао... Желите ли да прекинемо нашу малу сарадњу?
- НИНА: Не, неће морати... нека буде спонтано...
- МИЛОШ: Како ви кажете, у сваком случају, хвала вам... знам да сам вас увукао у нешто што нисте желели.
- НИНА: Извући ћемо се некако, колико је сати?
- МИЛОШ: 8,22 – време је за прву кафу... Ја не живим, смо ходам и отварам уста.
- НИНА: А после кафе?
- МИЛОШ: А, то је нешто сасвим друго...  
(Спушта њакет поред сјакарене посуде са цвећем. Узима један од цветова, издиже га и гледа како са њега капље вода у посуду...)  
Онда само седим и не отварам уста, а живот баш овако истиче, као клепсида... шалим се.
- НИНА: Ја се не шалим. Да ли је, бити неуспешан, ствар карактера? Или је и то само клепсида...

## Сцена 2.

У прости́орију улазе две мрзовольне жене: Оља и Сена. Одјекује “добар дан” са свих си́рана.

МИЛОШ: *(Враћајући цвечи у посуду)*  
Како сте, Сено?

СЕНА: Добро, зашто питате?

МИЛОШ: Шта оно беше, костобоља или климакс?

СЕНА: Ви баш хоћете да ја умрем? Мислите ли да ће свет бити бољи без мене?

НИНА: *(Једва чујно)*  
Без мене да...

МИЛОШ: *(Као да је пречуо, обраћа се Сени)*  
То не знам, али сигурно знам да ће свет бити бољи кад завршите монографију о Милошу Црњанском. Колико година то радите, пет?

СЕНА: Четири и два месеца... она би и пре била готова да Нина...

МИЛОШ: Да вас две не касните на посао и да мало више поштујете своју млађу колегиницу!

ОЉА: Шта сам ја сад ту?

МИЛОШ: Ништа нећу да чујем! Посао мора да се заврши на време! Јебем му бога, па бар вас две би сте морале знати значај ове институције, за државу и српски народ... Нина, молим вас, дођите у десет код мене...  
*(Излази из прости́орије)*

СЕНА: Ви, ви...  
*(Суздржава бес)*  
кад год не знате шта да кажете, узимате српски народ у уста.

*Милош се нагло враћа, уноси се Сени у лице.*

МИЛОШ: *(Тихим, претречањим гласом)*  
Слушај плесњива, колико ти времена треба да напишеш молбу за пензионисање?

СЕНА: ... Зашто? Ја нећу у пензију... Јел зато што нисам довољно Српкиња?

- МИЛОШ: Не. Већ зато што имате сасвим довољно година службе и што ја то могу да вам учиним.
- СЕНА: Знам да можете.
- МИЛОШ: Па кад знаш, зашто онда не обуздаш свој језик?
- СЕНА: Тако, ја свашта кажем, па се после кајем. Бар ви знате да вас ја и волим и ценим. Ако ништа друго, двадесет две године смо заједно.
- МИЛОШ: Не тражим ја ни од кога да ме воли и цени. Само тражим поштовање, и тражим да се не пљује у хлеб који једете... Нина, молим вас, дођите у десет...

*Милош нагло излази из просторије. Нина појурчи за њим са њакетом... враћа се без њакета... Сена и Оља се једно време згледају, а затим ћујке заузимају своја места вадећи шећлице са кафом, кекс, коцке шећера, кифле, новине. Истовремено, Нина њајка по њасџајури њисаће машине.*

### Сцена 3.

- ОЉА: Доста, доста ми је њега! Јебали га Срби! Док он србује, онај му клати ону свињу Катарину. Па после ја треба да трпим његову депресију и огорченост! Ајде бога ти!
- СЕНА: Па ја не бих баш рекла да је огорчен, пре безвољан и некако млитав. У последње време се баш чудно понаша.
- ОЉА: Ма доста ми је свега! Сигурно да се чудно понаша кад већ пет недеља не иде кући! Пет недеља, сестро слатка, он спава на оном испртку од лежаја! Као, на њему је Милош Црњански смишљао *Сеобе и Ламети над Београдом*, па ће и њему, Милошу Берчеку, пасти нека велика идеја на памет. Муда од лабуда, а не идеја. Уф, како ме нервира!
- СЕНА: *(Мирно)*  
Хоћеш погачицу?
- ОЉА: Ма дај ми, дај ми отрова...
- Оља наизменично увлачи димове из цигарете и ћујка залагаје погачице... закашље се, дуго кашље, окреће леђа Сени и показује јој да је удари. Сена је удара из све снаге по леђима.*
- ОЉА: Цркни, кад ниси ни за шта!

СЕНА: Не би требала толико да пушиш.

ОЉА: Испушила сам га ја одавно. Бојим се да ћу до смрти овде да радим.

СЕНА: Шта ти фали? Нина, да ли би ти мењала свој посао?

НИНА: Не. Али живот, да.

ОЉА: Богами и ја.

СЕНА: Ја, све и да хоћу, не могу да га мењам. Моје је прошло.

ОЉА: *(Нини)*  
А зашто би ти мењала свој живот?

НИНА: Реци ми, јеси ли икада волела човека који не постоји?

ОЉА: Онај мој дегенерик одавно не постоји! Нула од човека!

НИНА: Нисам мислила у том смислу. Више сам мислила на неког идеалног човека који је у мојој глави, а такав се не појављује, не постоји, или га ја нисам срела.

СЕНА: Мени је ово четврти муж. Ни у њега нисам баш нешто заљубљена.

*Оља се нагло окреће ка Нини, шири њрстје на руци и њоказује јој бурму.*

ОЉА: Гле, бурма ми сама спада! Толико сам мршава. Ово није добар знак, или ће мој брак да пукне, или ће она пијандура да цркне...

СЕНА: Ако се сећате Надежде, оне лепе жене што је радила на конзервацији?

ОЉА: Ја је се сећам. Где је сада?

НИНА: Да, стварно, где је та жена? Знам да је нешто било са њом, чудно.

СЕНА: Била је субота. Она је била дежурна... Само знам да јој је пукла бурма негде око 11 сати... После 10 – 15 минута, јавили су јој да се њен Ђорђе бацио кроз прозор и тако убио. Без икаквог објашњења, тако, просто се бацио кроз прозор, једва су га скупили.

ОЉА: Грозно.

НИНА: Родитељи вам дају живот, а од вас се очекује да га пронесете ведро до природног краја, ужас.

- СЕНА: Станари те зграде причају, да је дуго после тог догађаја, на фасади зграде, стајао графит “Смрт је једини сигуран загрљај”. Кажу да је Ђорђе сазнао да га Надежда вара са Игором.
- НИНА: Овим, нашим Игором?
- СЕНА: Да, Игор Цветковић.
- ОЉА: Ма који је он јѐбач? Појма нема! Надувана куртончина, само што не полети од надуваности!
- НИНА: А има тако пријатно лице.
- СЕНА: Иза тог беспрекорно избријаног и намирисаног лица крије се протува.

---

#### Сцена 4.

---

*У проѕиорију улази Игор Цветковић. Пун себе, насмејан, широких покрѐица.*

- ИГОР: Шта је? Где је осмех? Нећу да вас видим више тако покисле. Србија грца у невољама, па ипак пева. После кише увек долази сунце.
- ОЉА: Јесте, и после јебања нема кајања!
- Сена вуче Ољу за рукав да би је сиречила у даљем лајрдању.*
- ИГОР: Колегинице, ја баш не видим неку паралелу између Србије у демократији, и онога што сте ви рекли. Објасните ми.
- ОЉА: Па то...
- ИГОР: Шта, па то?
- ОЉА: Па то, да Србија грца у демократији!
- Сви суздржавају осмех... Чак се и Игор једва контролише да не ѝрсне у смех. Мрији лице и сасвим озбиљно се обраћа Нини.*
- ИГОР: Нина, молим вас да пођете са мном у депо за раритете. Изгледа да ћемо имати аферу са *Мирослављевим јеванђељем*. Понесите записник...
- СЕНА: Шта је то са јеванђељем?

ИГОР: Чуће се. Неко је изгледа неовлашћено изнео *Јеванђеље* из депоа и преснимио га. Ко зна у каквом је стању. Ми морамо да заштитимо оно што представља сећање и свест српскога народа од белосветских штеточина и разоритеља! Сваки папрић, листић, све је важно! Све је то духовна снага нашега народа!... Нина, идемо...

*Игор и Нина излазе.*

---

Сцена 5.

---

ОЉА: Е увек ми се оросе гаће од оваких патриота.  
СЕНА: Само пази да те не чује.  
ОЉА: Ма иди! Више ме брине ова наша Нина него *Мирослављево* куку – леле. Јеси ли видела, нема у њој два грама живота.  
СЕНА: Да, стварно је мало чудна.  
ОЉА: И ти би била да те неко вози као онај њен Петар.  
СЕНА: Не знам, нешто сам чула да...  
ОЉА: Ма ја га знам! Са њим сам била пре 11 година. То исто је и мени радио!  
СЕНА: Колико видим, ти си и поред свега остала нормална.  
ОЉА: Ја га мрзим, а она га воли.  
СЕНА: Да, то је најгоре, кад волиш љубре.  
ОЉА: Ма горе је кад волиш пијандуру.  
СЕНА: Ко ме причаш. Не иде ми се кући.  
ОЉА: Мој ретко долази кући. И кад дође, боље да не дође. Да нема деце, кунем ти се, села би у први воз и отишла лепу пичку материну!  
СЕНА: Онда сам ја срећна. Мој алкос седи по цео дан у кући, нигде неће да иде. Седам година ми никуд нисмо изашли. Он пиљи у флашу, а ја у телевизор.  
ОЉА: Је ли, јел радите још увек оне ствари?  
СЕНА: Шта ти пада на памет? Није да ја нећу, него, ја и не знам да ли он уопште има ону ствар.  
ОЉА: Како не знаш?

- СЕНА: Тако лепо. Удала сам се да ми не буде досадно, а он никада није показао да га ја интересујем као жена.
- ОЉА: Што рекла моја тетка Гроздана, јебеш таку свадбу – нико пичке не заиска.
- СЕНА: Јеси ли ти икада ишла са Игором у депо?
- ОЉА: ... Јесам, једанпут и никад више... Не питај ме зашто!
- СЕНА: Шта мислиш, да то и Нину чека?
- ОЉА: Не знам шта је чека, али, све је гледам и посматрам, њој, сестро, курац фали.
- СЕНА: *(Уздахне)*  
Ех, кад сам ја... Било па прошло...

## ЧЕТВРТИ ЧИН

*Тишчични кабинет у управника Народне библиотеке. Велики сто. Коже фојеле и мали сто, ојоман у углу, полице са књижама до шаванице, телефони, бар, кристалне чаше. На зидовима уметничке слике, портрети Милоша Црњанског и Јована Дучића. Плишане завесе, велики сави, лампе, шейиси...*

### Сцена 1.

*Милош стоји окренути леђима и гледа кроз прозор, према Свешосавском храму. Игор чини некакво писмо.*

- ИГОР: ... “Поштовани господине Константиновићу, као што сте упознати са нашим пројектом заштите рукописа и књига од националног значаја за очување историјске свести и духовности српскога народа, тако вам је сигурно позната и чињеница да су средства заштите искључиво увозног порекла. Њихова набавка изискује поседовање девизног рачуна, као и одговарајуће суме. За потребе у текућој 2001. години молимо вас да уплатите средства у укупном износу од 17500 евра. Поздрављамо Вас, унапред захвални на разумевању. Са поштовањем, директор Народне Библиотеке Србије, господин Милош Берчек”...



*Игор очекује Милошев одговор, одобрење. Милош ћући. Дуға и мучна ѿишина.*

ИГОР: Милоше, дошао сам као пријатељ.

МИЛОШ: *(Окрећући се ѿолако ка Игору)*  
Он је умро.

*Ойеи завлада мучна ѿишина...*

МИЛОШ: И, како је било?

ИГОР: *(Искашљава се)*  
Немачка, ко Немачка, гужва, послови, једино је Октобер-фест...

МИЛОШ: Не питам те то.  
*(Гојово брижно)*  
Како је Катарина?

ИГОР: Милоше, дуго се знамо. Кунем ти се, то са Катарином је био само један непромишљени испад.

МИЛОШ: Испад? Она ме је наговорила да позајмим 120.000 марака свом најбољем пријатељу.

ИГОР: Вратићу ти, кунем се.

МИЛОШ: Хоћеш. Данас.

ИГОР: Сутра, кунем ти се.

МИЛОШ: Данас. Ако не вратиш паре до 24.00, ова меница иде на утеривање дуга.

ИГОР: Молим те, дај разуман рок.

МИЛОШ: До сутра у подне.

ИГОР: Немој да правимо скандал. Буди разуман. Предложен си за националну награду и орден заслуга за народ...

МИЛОШ: Какво разумевање очекујеш од човека који већ пет недеља спава на овом отоману, а не у својој кући?...

ИГОР: Минимум, минимума.

МИЛОШ: Минимум, минимума? Па свима је овде, у овој националној институцији, јасно да ја не спавам у своме кабинету да бих радио научне радове, него да не би тебе затекао у своме кревету!

ИГОР: Молим те, будимо центлмени. Све ћу да средим. Видећеш, све ћу да средим. Новац из Немачке стиже ноћас...

МИЛОШ: Ха! Баш данас? Ноћас? Кога ти зајебаваш?  
 ИГОР: Не, не зајебавам. Ноћас ће све да се реши.  
 МИЛОШ: Шта кажеш? Ноћас ће све да се реши? Ајде, прогутаћу ја и овај дан...

*Враћа кабинетта се полако отварају, улази Катарица. На себи има бунду... Мук.*

---

Сцена 2.

---

КАТАРИНА: Шта је то са вама двојицом? Где су осмеси, где је поздрав кад улази једна дама?

МИЛОШ: Добро је да си дошла. Ко зна шта би се десило да ниси сада банула? Како је било, могла је и крв да потече.

КАТАРИНА: Игоре, да ли је то истина?

ИГОР: Не знам, можда ја нисам био свестан тога.

*Катарица ставља кокетно торбицу на сточић, извлачи пакећих и полако га ставља на сто испред Милоша.*

КАТАРИНА: Изволи, од срца.

МИЛОШ: *(Набусио)*  
Шта је то?

КАТАРИНА: Чик погоди.

МИЛОШ: *(Приписка прсиом оми)*  
Арсеник.

КАТАРИНА: Нешто много укусније.

МИЛОШ: Значи укусан отров?

КАТАРИНА: Два отрова су за шалу сасвим довољна. Ако не погодиш трећи пут, мораћу сама да поједем питу од вишања... Јао, шта сам сад урадила? Баш сам права глупача. Пропало изненађење...

*Катарица је последње реченице изговорила са толико шарма и слајкоси да су се, прсио, морале прозупаји... Милош је полако узео пакећих, отворио га, удахнуо мирис и затворио очи...*

МИЛОШ: Ах, мирис вишне и ваниле! Ово је само за мене?

КАТАРИНА: Само за тебе.

- МИЛОШ: *(Удахне још једануӣӣ мӣрис, а за̄ӣим̄ њакује њӣӣе)*  
Ти си са толико шарма и слаткости у гласу понудила ове пите, да нисам могао да их одбијем.  
*(Наг̄ло се уозбӣљи)* Каква је завера у питању?
- КАТАРИНА: Назови то грижом савести.
- ИГОР: Ако допушташ, ја се искрено кајем што се све ово десило.
- МИЛОШ: Ништа вам не верујем. То што сте вас двоје урадили, није инцидент. Предуго траје да би могао да поверујем да није ништа дубље.
- КАТАРИНА: Милоше, моју главу тражи... Ти знаш да сам ја и раније, да сам ти била неверна... Увек сам признала, увек си ме кажњавао тиме што сам морала да се на сваки твој, или било чији позив одазовем: “Овде свиња Катарина”. Уосталом тако је и твој пријатељ Игор први пут чуо мој глас. Говорим ли истину.
- ИГОР: *(Тихо)*  
Да.
- МИЛОШ: Говориш...
- КАТАРИНА: Молим те, казни ме и овога пута... ја сам само твоја свиња Катарина.
- МИЛОШ: Не знам, морам да размислим. То више није решење.
- КАТАРИНА: Молим те, само још једанпут. Хоћеш да клекнем?
- МИЛОШ: Не.
- КАТАРИНА: Хоћеш да изађем у ходнике библиотеке и да свакоме кога сретнем кажем, ја сам она свиња Катарина! Мени то неће бити тешко, ја то заслужујем.
- Катарина збаџи са себе бунду и крене ка враџӣма. Најпре је зауставља Игорова рука, а за̄ӣим̄ и Милошев̄ глас.*
- МИЛОШ: Немој Катарина, твоја веза са Игором није обично курвање! Он је мој пријатељ! Изневерен сам од два најближа бића... једно волим, а друго ми је пријатељ!
- КАТАРИНА: Јеби га. Онда једино да се колективно убијемо.
- ИГОР: Немој више да се понижаваш, ионако сам ја главни кривац.
- КАТАРИНА: Ма пусти ме! Хоћу да видим колико ме је овај човек воли!
- Катарина креће ка Милошу, уноси му се у лице...*

КАТАРИНА: Шта треба да ти кажем да би ме ударио, да би ме убио? Презирем те! Удала сам се за тебе само зато што си пичка од човека! Зато што ниси у стању да будеш зао! Цео твој карактер исцури као пишаћка кад требаш мене да казниш! Удари ме! Удари ме!!

*Катјарина њоскочи и из све снаге ошамари Милоша... Сасвим неочекивано, Милош, њошњоу рефлексно враћа ударац. Шамар обара Катјарину на њод. Иггор скаче, њомаже Катјарини да усшане. Она се смеје. Милош сав дрхшћи, не верује да је ударио Катјарину.*

КАТАРИНА: Јел видиш да можеш. Ајде, пробио си лед, постао си прави мушкарац.

МИЛОШ: Зашто ми то радиш? Сад презирем и себе. И ја сам иста таква животиња као и ви, која се пари, једе и балега... Иди кући Катјарина, иди, нећу ни теби ни њему ништа... Показали сте ми да сам и ја само животиња.

*Катјарина се нагљо залеће и љуби га у руку. О се ошрзне, ошшуре њољубљену надланицу.*

КАТАРИНА: *(Са осмехом)*  
Матори, морала сам да те пољубим у ту руку којом си ме ударио. Први пут за 15 година.

МИЛОШ: Ти си пијана...

*Тишина. Само се Катјарина њригужено кикоће. Зачује се на врашима куцање. Милош се уозбиљује, њо исшћо чини и Иггор, само Катјарина нарушава идилличну слику својим њригуженим кикошћом...*

МИЛОШ: Да! Уђите!

*Врашћа се њолако ошварају, улази Нина, ћушће њосмашра.*

### Сцена 3.

МИЛОШ: А, то сте ви Нина. Желите нешто?

НИНА: Телефон вам је блокиран, а они из рачуноводства вас моле да потпишете исплату регреса и плата... петак је.

*Тек сада видимо да је Милош смакао слушалицу са шћелефона. Он је враћа на месшћо. Телефон одмах њочинье да звони. Милош одмахује, излази...*

МИЛОШ: Можете да идете, а можете и да ме сачекате, како желите.

КАТАРИНА: Сачекаћемо...

*Милош и Нина излазе. Телефон ујорно звони. Катјарина устјаје, диже слушалицу и љрекида везу, блокира шелефон.*

---

Сцена 4.

---

ИГОР: Шта то радиш Катарина?!

КАТАРИНА: Само оно што је неопходно.

ИГОР: Ти хоћеш да се помириш са Милошем?

КАТАРИНА: Како си глуп. Покушала сам да ти олакшам посао... Права ствар би била да је Милош попиздио и да је направио љубоморну сцену.

ИГОР: Онда би сви знали да смо...

КАТАРИНА: Стварно си глуп. То сви знају. Али, да је Милош направио љубоморну сцену, у којој би он наравно лоше прошао, ја би му свашта рекла пред свима, да није мушко, да има мали курац, да се на појављује на вратима куће и, ако има и трунке мушког у себи, да се убије... Онда би сви поверовали да се сам убио у депоу, нико не би ни испитивао несрећан случај...

ИГОР: То ми није пало на памет. Признајем. Чак сам се на тренутак усрао да ћемо сви морати да једемо питу са седативима.

КАТАРИНА: Види се да не познајеш Милоша, тај питу од вишања ни са ким не дели... Пссст...

*Катјарина љрићрчава вратима, окреће кључ, задиге сукњу и ојкорачује Игор.*

ИГОР: Шта ти је, јеси ли полудела? Ухватиће нас.

КАТАРИНА: Пссст... На брзака, за срећу, да му мало упљујемо простор... Јао! Јао, ово су најбоље јебачине...

## ПЕТИ ЧИН

*Просјор је исти као у претходном чину. Једина разлика је у томе што је сада ноћ, заправо негде пред зору. Кроз велика стакла види се Светосавски храм осветљен рефлекторима. Просјорија је једино осветљена светлом које доири од рефлектора са сјајне стране. Тешка илишана завеса је сасвим склоњена. Стоља доири лавез јаса и цвиљење рањеног јаса. По неки цуји се чује претарда из даљине. Сасвим близу, шик уз стакло цури вода са крова... Шум испицања воде.*

*Нина у полумраку седи на металним степеницама и премеће одсечени зајан завесе – онај из њене собе... Полако устаје, ње се уз металне ступице до станице. Око металне шике, која носи тешке илишане завесе, везује зајан. Сасвим прибрано и полако прави омчу на крају пребаченог ужетта. Испробава руком чврстину везаног ужетта... Силази низ ступице, забада три мале свеће – сваку у по један цвет који илива у стакленој посуди. Пали их... Једно време посматра ламичке, а затим почиње да скида одећу и да је уредно слаже у дну ступице, на ступић. Изнад њене главе њише се конопац са омчом... Њено свлачење прекрива звук тежих корака и дисања... Изненада у просјорију улази леђима човек који носи преко рамена млишаво тело... Нина се тихо устине уз ступице и сакрива иза илишане завесе стојећи на орману. Сада претознајемо Игор и окрвављену Милошеву главу. Игор спушта Милоша на под, послушује, ходником пролази чувар осветљавајући га батеријом... Кад чувар замкне, зачује се шипање мобилног телефона... Игор га брзо вади и шипом говори...*

**ИГОР:** Нисам... Не треба ми помоћ, морао сам да ескивирам чувара... Не знаш околности. Морао сам да га онесвестим, оне твоје пите нису биле довољне... Нисам га убио! Само му је глава крвава... Добро, то ће бити као да је пао...

*Милош почиње да стине.*

**ИГОР:** Ево га, почео је да стине... наравно да ћу да га ударим, нечим тупим, никако оштрим... Искључујем и јављам се кад све буде готово...

*Игор погледом пражу, ошпава. Уочава изнад себе омчу вешала која се њише. Пене се полако уз металне ступице... Најнија Нинину ноћу. Нина врисне, хваћа се за металну шик изнад себе и ноћама одгурне Игор. Игор зуби равношежу и пада са ступице, чуо се само шуп ударац и као да се нешто сломило... Нина се полако спушта низ ступице... бојажљиво прилази Игору који лежи преко Милоша, шине га ноћом, овај не мрда... Нина спушта крик ужаса... Стоји паралисано неко време, ош крикне и помери се до посуде са цветом и свећама... Гура свеће по посуду и мононо њева шипуно неразумљиво неку јесму...*

*Са њода усџаје ошамућени Милош, држи се за сџо, ѓледа у Нину и њено ѓевање. Милош схваџа да ѓа Нина не види, ѓледа у омчу изнад ѓрозора... Држећи се сџвари доџеџура се до ѓрекидача за свеџло, ѓали ѓа... Сада је соба освейљена једним извором свеџла... Прескачући мрџвоѓ Иѓора Милош ѓрилази Нини... Вуче је за одећу.*

МИЛОШ: Нина, шта радите овде?

НИНА: Убила сам Игора... Ја сам убица.

МИЛОШ: Нисте. Ви сте се бранили.

НИНА: Јесам, ја сам сада убица.

МИЛОШ: Нина, дете, погледај ме. Ја са, Милош.

НИНА: Знам, ви сте Милош – директор библиотеке.

МИЛОШ: Реци ми, да ли знаш шта се десило овде?

НИНА: Знам. Видите ону омчу

*(Показује)*

то сам ја хтела да се обесим, да убијем саму себе. А онда је дошао Игор и носио вас. Ја сам мислила да сте мртви. Сакрила сам се иза завесе и страшно сам се плашила... Онда је Игор причао како ће некога да затуче тупим предметом, па је кренуо према мени. Ја сам се страшно уплашила за свој живот и уопште више нисам мислила на самоубиство. Само сам мислила како да преживим... Кад ме је Игор ухватио за ногу, ја сам га гурнула, и онда је он пао. А ја сам постала убица.

МИЛОШ: Нина душо, зашто си хтела да се убијеш? Ти си тако лепа и паметна девојка.

НИНА: ... Да сте ме то питали пре пола сата, знала бих тачно због чега. Сада не знам. Једино се сећам да сам имала чврсту намеру да себи одузем живот. Ваша глава је крвава, чекајте, да вам обришем чело...

*Нина цеџа део кошуље, умаче ѓа у сџаклену ѓосуду са водом и блаѓим ѓокреџима брише Милошево чело.*

МИЛОШ: О чему си мислила кад си донела одлуку да се...?

НИНА: *(Осмехне се)*

Ех, била сам забринута шта ће бити са ѓудима коџи су ми били симпатични и ја ѓима... А највише ме је мучила мисао, да ли ће све пропасти, или ће свет постати боѓи мојом смрћу. Страшно ми је било важно да моја смрт помогне да ѓудима буде боље.

- МИЛОШ: А отац, мајка, Петар?
- НИНА: Маме ми је било мало жао, али сам знала да ће јој бити боље без мене. Неће моћи отац да је кињи и секира. Надала сам се да ће то поправити мога оца, јер ће се кајати што ме нема. За Петра ме баш било брига, он је као злочесто дете коме се све мора угађати.
- МИЛОШ: Шта кажеш, да позовемо полицију, треба нам помоћ?
- НИНА: Можемо. Кад неко неког убије, увек зову полицију.
- МИЛОШ: То за тебе не важи, ти си херој. Да није било тебе, ја би већ дуго био мртав... Ти си мој херој.

*Нина ђрилази Игоровом ђтелу, нежно ђа додирује нођом.*

- НИНА: Позовите и хитну помоћ. Ја све мислим да Игор и није мртав, поробудиће се он, видећете. Знате, ја сам га веома нежно гурнула, врховима прстију, то је као кад хватате лептира... Мени, знате, ниједан лептир није остао на руци, увек је после могао да полети... А други, кад ухвате лептира, он после не може да полети...

*Милош ђољуби Нину у чело, остђавља је да се иђра са свећницама и цвећем. Окреће бројчаник на ђелефону. Истђовремено, Нина ђочиње да ђева своју монођону ђесму и да звоне звона Свеђосавскођ храма.*

- НИНА: *(Шађађђом ђева)*  
Тело гори, у срцу лед, на пут идем а не знам где...

ЗАВРШЕТАК